Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
29 МАЙ 1971 й.
ШАНБА
№ 125 (1600).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Директиваларда БИТИЛГАН...

Халқ истеъмоли буюмларига кенг йўл

Пландагидан анча ортиқ

Бугун

ГАЗ АППАРАТЛАРИ ЗАВОДИНИНГ ЙИЛ БОШИДАН БЕРИ ИШЛАБ ЧИҚАРГАН ГАЗ ПЛИТАЛАРИ СОНИ 50 МИНГГА ЕТДИ.

Корхонада йил сайин халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга муҳим аҳамият беріляпти. 1971 йилда юз минг сўмлик халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш кўзда тутилган. Бу —белгиланган маррадан анча ортиқдир.

Яқинда корхонада катта дош қозонларга мўлжалланган подставкалар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди ва йўлга қўйилди. Йил охиригача ана шундай буюмдан 60 мингдан ортиғи ишлаб чиқарилади. Бу — пландагидан уч баравар кўпдир.

Савдо ташкилотлари эса 6 мингта сафар ўчоқларини олади. Бу буюм геологларга, ов ишқибозларига, жонажон ватан бўйлаб саёҳат қиладиганларга жуда маъқул тушиб қолди.

Завод конструкторлари ҳозир бир қатор янги газ аппаратуралари намуналарини яратиш устида бош қотиришмоқда.

ТОНГГИ *газеталарда*

⊙ 27 май куни Қоҳирада республика Қубба саройида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида шартнома имзоланди. Шартномани Совет Иттифоқи номидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва Бирлашган Араб Республикаси номидан — Бирлашган Араб Республикаси Президенти, Араб Социалистик иттифоқи раиси Анвар Садат имзоладилар.

⊙ «Халқ ишончи — буюк шараф!» умумий сарлавҳаси остида сайловчиларнинг РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг раиси Арвид Янович Пельше билан, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Шароф Рашидович Рашидов билан ва РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги давлат хавфсизлиги комитетининг раиси Юрий Владимирович Андропов билан учрашувлари ҳақида ҳисобот берилган.

13 ИЮНЬ *Сайловлар куни*

КЎТАРИНКИ ВАЗИЯТДА

Шаҳримизда депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан учрашувлари бўлиб ўтмоқда. Бу учрашувлар КПСС XXIV съезди томонидан халқ хўжалигини тараққий эттириш, меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш юзасидан белгилаб берилган улуғвор вазифаларни бажариш йўлида коммунистик меҳнат ҳаракати авж олган бир вазиятда ўтмоқда.

39-Шумилов сайлов округидан республика Олий Совети депутатлигига номзод, тепловоз депоси машинисти Аббос Тўраевич Турсунхўжаев билан бўлган сайловчилар учрашуви катта тантанага айланиб кетди. А. Мғракаев, Н. Варвинская, Н. Тарасов, Я. Крэйман ва бошқа сўзга чиққан сайловчилар ўз номзодлари тўғрисида кўпгина яхши гаплар айтдилар. Барча сайловчиларни коммунистлар ва партиясизлар блокининг номзоди учун якдиллик билан овоз беришга чақирдилар. Шу билан бирга унга ўз наказларини айтдилар.

37-Сельмаш сайлов округида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига кўрсатилган номзод билан бўлган учрашувда сўзлаган Б. Қосимхўжаев, М. Лукьянов каби сайловчилар «Ташсельмаш» заводи коллективининг меҳнат зафарларига алоҳида тўхталиб ўтдилар. Депутатликка номзод Малоҳат Ҳамидова шу заводда фрезерчи бўлиб, самарали ишлаётганлигини сайловчилар билиб олишди.

Тошкент шаҳар Ленин районидаги енгил саноат политехникуми биносида жойлашган 7-сайлов участкасининг агитпунктида.

Самимий учрашув

Куни-кеча Республика «Билимлар» уйининг томошалар залида сайловчиларнинг шаҳар ва район Советлари депутатлигига номзодлар билан тантанали учрашуви бўлиб ўтди. Учрашув қатнашчилари шаҳар ва район Советлари депутатлигига номзодлар— 3-автокомбинат директори Михаил Израилович Файнлейб, 2-авторемонт заводи слесари Эргаш Холқосимов, 209-қурилиш бошқармаси ходими Валентина Кириловна Павлова, Ўрта Осиё темир йўл бошқармасининг ишчиси Сулаймон Комилов, Республика Алоқа министрлигининг катта инженери Тамара Васильевна Леонова, Ўзбекистон Гражданавиацияси бошқармасининг хизматчиси Борис Тихонович Турик ўртоқларни самимий кутиб олишди.

Ишончли вакиллар Т. Одинцова, Н. Обидова, Б. Зилбрештейн, И. Шауда, С. Орлов ва бошқалар сайловчиларни номзодларнинг таржимаи ҳоли ва жамоатчилик фаолиятлари билан атрофлича таништирдилар.

Учрашув охирида сўзга чиққан номзодлар катта ишонч билдирганликлари учун сайловчиларга миннатдорчилик изҳор этиб, уларнинг талаб ва наказларини, албатта, бажаражакларини айтдилар.

НАКАЗЛАР БЕРИЛДИ

Яқинда Чилонзор районидаги 179-мактабнинг агитпунктига 7 кварталда яшовчи сайловчилар тўпланишди. Улар бу ерга шаҳар ва район Советн депутатлигига номзодлар — М. М. Раҳимова, Г. Сафина, И. Сиктеллар билан учрашишга келишди. Йиғилишда сайловчилар номидан сўзга чиққанлар меҳнаткашлар фаровонлигини яхшилаш йўлида кўрсатаётган оталарча ғамхўрлиги учун партия ва ҳукуматга ташаккур айтишди. Бундан ташқари, улар депутатлика номзодларга болалар спорт майдончалари қуриш, сув шохобчалари ишини яхшилаш ҳақида бир қатор наказлар бердилар.

Тайёргарлик қизғин

Шу кунларда қайси сайлов участкасида бўлманг, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайловларга тайёргарлик ишлари қизғин давом этаётганлигининг шоҳиди бўласиз. Собир Раҳимов районидаги Куйбишев номли 1-ўрта мактаб биносида жойлашган 40-сайлов участкасининг агитпунктида сайлов олди тайёргарлик ишлари, айниқса, қизғин бормоқда.

— Бу участкада 40 дан ортиқ агитатор-ўқитувчилар сайловчилар ўртасида тарғибот ва тушунтириш ишлари олиб бормоқда, —дейди агитпункт мудири Манзура Юсупова,— агитаторлар ўз участкаларида Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайлов тўғрисидаги Низом, КПСС XXIV съезди қарорлари тўғрисида суҳбатлар ўтказмоқдалар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Кеча Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда область партия комитетининг секретари **Б. А. Абдураззоқов** «Область халқ хўжалигида ёш мутахассислардан фойдаланишнинг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари тўғрисида» доклад қилди.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

САЙЛОВЧИЛАР ҲУЗУРИДА

«Билим» жамиятининг Киров район ташкилоти атрофига уюшган пропагандистлар, лекторлар, сиёсий ахборотчилар сўнгги ўн кун мобайнида райондаги корхона ва ташкилотларда бўлиб, КПСС XXIV съезди материаллари ҳамда сайловларга доир йигирмадан ортиқ лекциялар ўқишди.

Бугун бир группа лекторлар райондаги 9-мактаб биносига жойлашган агитпунктда бўлиб, сайловчиларга навбатдаги лекцияларини ўқиб бердилар.

Зал қайта безатилди

Тошкент Марказий универсал магазинининг ёдгорлик буюмлари залини бадиий безаш ишлари поёнига етказилди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Мирмаҳмуд Усмонов ва республика халқ рассоми Жалил Ҳакимовлар зални анъанавий миллий ўзбек нақшлари билан безадилар.

М. Усмонов ўз шогирдлари ва ёрдамчилари билан 120 квадрат метр деворга ганч нақшлар ишлади. Айниқса, ойна устига ишланган чиройли нақшлар киши диққатини дарров жалб этади.

Ўн битта тўсин, 50 квадрат метр жой Ж. Ҳакимов ва унинг ҳамкасблари Н. Каримов, И. Ҳасановлар қўлида сайқал топди. Анъанавий рангдор безаклар ишланган зал шифтининг чиройлилиги ва нафислиги усталар маҳоратидан дарак бериб турибди.

Тошкент универмаги ёдгорлик буюмлари залининг бадиий безаклари — замонавий архитектура ва ўзбек миллий амалий санъатининг ўзаро иттифоқи, уйғунлиги асосида яратилган.

Сўнгги қўнғироқ

Бугун мактабларда сўнгги қўнғироқ янгради — пионерларнинг кўнгилли ёз мавсуми бошланди.

Киров районидаги 5-мактаб байрам тусини олган. Комсомол, пионер ва октябрятларнинг отрядлари сафга тизилишди. 1961 йил 1 сентябрь куни мактаб остонасига биринчи қадам қўйган ўқувчилар ўнинчи синфни битириб, бу йил мактаб билан хайрлашадилар. Уларни ўқитувчи Клавдия Васильевна Боброва табриқлаб, ёшларга катта ҳаёт йўлида муваффақиятлар тилади.

Ўқув йиллари давомида бу ёшларнинг ҳаётида умрбод эсдан чиқмас воқеалар содир бўлди. 1964 йил 22 апрель куни улар пионер сафига қабул қилиндилар. Шунда улар зўр ҳаяжон билан «Қизил байроқ алангадек ҳилпирайди» қўшиғини баралла куйлашган эди. 1967 йил 29 октябрда эса уларнинг қалблари чексиз қувончларга тўлиб-тошди. Улар энди шонли комсомол сафига ўтишган эди. Шунда улар ўзларини Ватан учун, халқ учун хизмат қила оладиган ёшга етган деб ҳис қилдилар ва бу бахтли комсомол ёшлик билан фахрландилар. Халқ ва Ватанга содиқ кишилар бўлажаклари ҳақида қасамёд қилдилар.

Ёшларни фақат уларнинг ўтмиши эмас, эртанги кунлари, яъни улар келажакда ким бўлиб етишажаклари ҳам қизиқтирар эди. Ким инженер, ким врач, ким комсомол ёки партия ходими, ўқитувчи, врач ва бошқа касб эгалари бўлиб етишадилар.

— Бизлар ким бўлиб етишмайлик, — дейди Света Акихьева, — қаерда бўлмайлик, юртимиз учун фойдали кишилар бўлишга ҳаракат қиламиз.

Мактаб директори Валентина Ивановна Афанасьева мактабни битириб чиқувчи ёшларни табриклаб, уларга оқ йўл тилади. Шу дам октябрятлар мактабни битирган акаларига гулдасталар тақдим этишди. Сўнгги қўнғироқ янграб кетди.

Мактаб билан хайрлашаётган бу ёшларга оқ йўл тилар эканмиз, уларга юз бор офарин ҳам айтса арзийди. Чунки, улар ўн йил давомида олган билимларини мустаҳкамлаш ва чиниқиш йўлида катта хизмат қилишди. Масалан, «Из топарлар клуби», «Интернационал дўстлик клуби» ва бошқа тўгараклар ҳамда мактабдан ташқари тарбиявий ишлар бўйича олиб борилган ишларда актив қатнашдилар.

Мактаб ёшларини ҳаётга узатиш учун бўлаётган бу йиғинда мактаб пионер вожатийси Карина Гер-Карапетова, комсомол ташкилоти секретарлари Ирина Рикова, Ғайрат Алиевлар қатнашолмадилар. Чунки улар бу кунларда шаҳар комсомол комитетининг таклифига кўра, Свердловск шаҳрига жўнаб кетган эдилар. Улар Совет Иттифоқи Қаҳрамони, машҳур разведкачи Николай Иванович Кузнецовнинг туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан ўтказилган байрамда қатнашиш учун бордилар.

Ёшларни ҳаётга узатишга бағишланган бундай тантанали йиғинлар Октябрь районидаги бошқа мактабларда ҳам бўлиб ўтди. 20-мактабда тантана ғоят қизғин тус олди. Бу мактабнинг 7-«В» синф ўқувчилари бир йил ичида икки юз килограмм макелатура тўплаганликлари ҳақида ахборот беришди. Бошқа синф ўқувчилари ҳам ўз қилган ишлари ҳақида фахрланиб гапиришди.

Пионер ёзингиз кўнгилли ўтсин, бахтиёр ёшлар!

Юқори синф ўқувчилари, ёзги имтиҳонларингизни муваффақиятли топширингиз!

Заводда шанбалик ўтказилди

Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси комсомол комитетининг секретари Музаффар Ҳошимов бошлиқ комсомол ёшлар вагон ремонти заводида шанбалик уюштирдилар. Улар янги стадионга чим ёткиздилар. Шанбаликда комсомол аъзолари С. Зокирова, М. Сариков, А. Чернов, Ш. Печенин, П. Овчаровалар намунали меҳнат қилдилар.

Энди навбатдаги шанбалик трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли «Ўзбекистон 25 йиллиги» номли пионерлар лагерида ўтказилади. Унда 645 боланинг яхши хордиқ чиқаришига қулай имкониятлар яратиб берилади.

«Ғалаба» боғи»даги Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси яқин келажакда янада кенгаяди. Бу ерда бир қанча қўшимча павильонлар жумладан, пахтачилик ва механизация павильонлари ташкил этилади.

СУРАТДА: республика халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг яқин келажакдаги лойиҳа макети.

М. Нуриддинов фотолари.

ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Ҳамза номли Тошкент музика билим юрти Ўзбекистоннинг энг кекса ўқув даргоҳларидан бири. Бу ерда ҳар йили юзлаб йигит-қиз билим олади.

Ҳозир билим юртида давлат имтиҳонлари бошланди. Битирувчилардан 128 киши Нукус, Термиз, Самарқанд каби шаҳарларга йўлланма олишади. Бу йил 181 йигит-қизга ўқув юртининг дипломи топширилади.

Ҳаётга йўлланма олган ёшлар драма театрларида, маданият уйлари ҳамда музика мактабларида ишлайдилар.

ДАМ ОЛУВЧИЛАР ЗЕРИКМАЙДИ

Бугун Республика маданият министрлигининг панорама ва виставкалар дирекцияси Ялтадаги «Ўзбекистон» санаторийси дам олувчиларига ажойиб совға юборди. У ўзбек миллий чолғу асбобларининг комплексидир. Бу совғалар экспонат сифатида намойиш қилинмай, балки дам олувчилар ихтиёрига бериб қўйилади.

ОХИРГИ СТАРТЛАР

Эртага спартакиаданинг сўнгги голиблари аниқланади. Соат ўн бирда «Юбилей» спорт залида чарм қўлқоп усталарининг финал олишувлари бошланади.

Ҳозир эса гимнастикачилар «Ёшлик» аренасида ўз маҳоратларини намойиш қилмоқдалар. Бу ерга республикамизнинг энг кучли гимнастикачилари йиғилган. Лекин кураш асосан Тошкент ва пойтахт области гимнастикачилари ўртасида бормоқда. Тўғри, ҳозирча спортчилар томошабинларни юксак баллар билан хурсанд қилишаётгани йўқ, (эҳтимол бунга сабаб куннинг иссиқлиги бўлса керак), командалар ўртасидаги кураш ҳам айтарли эмас.

Энди бир неча оғиз сўз ўтган ҳафтада чемпионлик унвонини қўлга киритган спортчилар ҳақида. Тахмин қилганимиздек, «Буревестник» жамиятининг теннисчилари ўз рақиблари устидан устунликларини яна бир карра исботладилар. Ўзбекистоннинг ўн беш марта чемпиони Владимир Каплан ва унинг ўртоқлари В. Безверхов, Н. Прокофьева, И. Лимакина, Г. Сорокотяга ва бошқалар «Динамо» жамиятидаги ўз ҳамкасбларини 9:1 «Спартак»ни 8:3, «Меҳнат»ни 8:2, «Локомотив»ни 8:3 ҳисоби билан мағлубиятларга учратдилар.

Бу турнир Тошкент шаҳридаги спорт жамиятларида теннисга жуда кам эътибор берилаётганини тасдиқлади, областлардаги теннисининг аҳволи ҳақида гапириб ўтиришни ҳожати ҳам йўқ.

Бир неча кун давомида турли спорт базаларда чавандозларнинг мусобақалари бўлиб ўтди. Пойтахт иккинчи командасининг чавандозлари, айниқса, муваффақиятли қатнашдилар. Улар финишга қадар ўзлари учун биринчи ўринни таъминлаб қўйдклар. Қолган совринларнинг тақдири эса «Ўзбекистон кубоги» учун тўсиқларни енгиб ўтиш бўйича мусобақаларда ҳал бўлди. Бу ерда «Арарад» исмли отда ўн олти тўсиқни икки маротаба муваффақиятли босиб ўтган спорт мастери Алексей Отбоев (Тошкент области) ғолиб чиқди. Мусобақаларнинг бу турида сурхондарёлик чавандозлар Ш. Муртазин ва Б. Бўриев яхши натижага эришдилар. Бу уларга узоқ вақт пешқадамлик қилиб келган Тошкент-1 ва Наманган области коллективларини ортда қолдириб, команда ҳисобида биринчи ўринни эгаллаш имконини берди. Пойтахт областининг чавандозлари спартакиаданинг учинчи совриндорлари бўлишди.

Ўзбек мерганлари Бутуниттифоқ аренасида ҳам яхши натижаларга эришганлар. Жумладан, СССР халқларининг III спартакиадасида кичик калибрли пистолетдан ўқ узишда энг юксак натижа кўрсатган А. Воличенко ҳамда С. Рибченколарнинг номи спорт мухлисларига яхши маълум. Бу спортчилар спартакиадада ҳам ўз маҳоратларини яна бир карра исботладилар. Анатолий ҳурмат супачасининг энг юқори поғонасига икки марта кўтарилди. Сергей эса МВ—9 машқида 594 очко тўплаб, ўзининг республика рекордини такрорлади. Лекин кейинчалик юқори натижалар қайд қилингани йўқ. Эҳтимол, спортчилар ўртасида рақобат бўлмаганлиги учун шундай бўлган бўлса керак. «Восток» спорт базасининг тири ҳам мусобақаларга ёмон тайёрланган экан.

Чирчиқдаги «Сплав» спорт клубининг стадионида ҳам қизғин олишувлар тугади. Бу ерда гандболчилар мусобақалашган эди. Тошкентнинг биринчи командаси спартакиада ғолиби бўлди.

Кимёгарлар шаҳри — Навоийдаги сув ҳавзасининг шуҳрати бутун мамлакатга тарқалган. Ана шу замонавий спорт иншоотининг залида сув полочиларининг турнири бўлиб ўтди. Бу ерда ҳам Тошкентнинг ҳар икки командаси муваффақиятли қатнашди. Жумладан, пойтахтнинг биринчи коллективи сурхондарёликларни ва хоразмликларнни бир хил — 33:0 ҳисоби билан мағлубиятга учратди. Пойтахт командаларининг ўзаро учрашуви биринчи коллективнинг ғалабаси билан тугади.

Команда ҳисобида спартакиадада Тошкентнинг биринчи коллективи пешқадамлик қилмоқда. Иккинчи ўринда Тошкентнинг иккинчи коллективи ва учинчи ўринда пойтахт области спортчилари. Финишга ҳам бу коллективлар шу тартибда келишса керак.

ХАЙР, МАКТАБ!

Пойтахтимиздаги 236 та ўрта мактабнинг 236 минг ўқувчиси ёзги каникулга чиқди. Каникул бошланганлиги муносабати билан мураббийлар ўқувчиларини қизғин табрикладилар.

Пионер ёзи бу йил жуда қувноқ ва завқли ўтади. Шаҳар мактабларида 97 та лагерь ҳозирлаб қўйилди. Болалар дам олиш билан бирга турли қизиқарли ўйинларни ўрганадилар, спорт мусобақаларини ўтказадилар. Шаҳар атрофидаги сўлим оромгоҳларда ҳам 50 га яқин лагер болаларни ўз бағрига олади.

Пойтахтдаги болалар туризми бюроси ҳам каникулни қувноқ ўтказиш тадбирларини кўрмоқда. Ўн минглаб болалар Совет Иттифоқининг йирик шаҳарлари бўйлаб саёҳат қиладилар.

АШУЛА БАЙРАМИ

Киров номли маданият ва истироҳат боғи Фрунзе район меҳнаткашларининг севимли оромгоҳларидан бири. Бу ерда тез-тез турли хил тадбирлар, учрашув ва кечалар ўтказиб турилади.

Куни-кеча боғда меҳнаткашлар Фрунзе район халқ судьяси Х. И. Исҳоқов, район прокурори Ч. Ш. Шораҳимов, район ички ишлар бошқармаси бошлиғи Х. У. Усмонов ва бошқалар билан учрашдилар. Савол-жавоб кечаси типида ўтказилган бу учрашув жуда қизиқарли бўлди. Йиғилганлар ўзларини қизиқтирган кўплаб саволларга жавоб олдилар.

Бугун боғда Фрунзе районининг ашула байрами бошланади. Уч минг кишидан иборат ҳаваскор ашулачи, раққоса ва созандалар ўз маҳоратларини намойиш қилишади. Очиқ эстрада саҳналарида севимли ашулалар янграйди, қувноқ ўйинлар, конкурслар ўтказилади. Боғда очилган китоб ярмаркасида ёзувчилар билан учрашиш, улардан дастхат ёздириб олиш мумкин. Санъат мухлислари эса республикамиз композиторлари билан учрашадилар.

Эртага ҳам ашула байрами давом этади. Байрам сўнггида энг яхши хор коллективлари, ансамбллар, ижрочиларга қимматбаҳо мукофотлар, Фахрий ёрлиқлар топшириш маросими бўлади.

ЯНГИ МАГАЗИН

Олой бозорида сабзавот маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазин ишга тушди. Магазинда харидорлар ўз-ўзларига хизмат қиладилар.

Унда редиска, карам, қулупнай каби маҳсулотлар сотилади.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкентда ҳаво бироз булутли бўлса-да, ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 7-12 метр тезликда шамол эсади, ҳарорат кундузи 20—23, кечаси 13-15 даража бўлади.

• Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетида

13 июнь — Сайловлар куни

ҲАММА НАРСА ТАХТМИ?

Ўзбекистон КП шаҳар комитетининг бюроси Ўзбекистон ССР Олий Совети, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советларига ўтказиладиган сайловларга тайёргарликнинг бориши тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Район партия комитетларининг секретарлари сайловларга тайёргарлик бўйича амалга оширилган ташкилий ва сиёсий ишлар ҳақида бюрога ахборот бердилар. Тошкентда Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 52, шаҳар Советига сайлов ўтказувчи 500 ва меҳнаткашлар депутатлари район Советларига сайлов ўтказувчи 1720 сайлов округлари тузилди. Янгидан ташкил этилган Собир Раҳимов райони меҳнаткашлари район Советига биринчи бор ўз депутатларини сайлайдилар.

Сайлов тўғрисидаги Низомга мувофиқ барча округларда сайлов комиссиялари тузилиб, улар актив иш олиб бормоқдалар, 427 та участка сайлов комиссиялари тузилди. Сайлов участкалари қошида ташкил этилган агитпунктлар ва клублардаги агитаторлар сайловчилар ўртасида КПСС XXIV съезди қарорларини пропаганда қилиш юзасидан кенг оммавий агитация ишларини олиб бораётирлар. Ўзбекистон ССР Олий Совети ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайловлар тўғрисидаги Низомни тушунтирмоқдалар. Амалга оширилаётган ташкилий ва сиёсий ишларда округ, участка сайлов комиссияларининг ўттиз мингдан ортиқ аъзолари, пропагандистлар ҳамда агитаторлар иштирок этаётир.

Кўпгина агитпунктлар қошида юридик консультациялар ташкил этилган. Уларда яхши тайёрланган агитаторлар, пропагандистлар, район партия комитетлари ва район Советлари ижроия комитетларининг ходимлари, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари доимий навбатчилик қилиб, сайловчиларни қабул қилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район Советларига номзодлар кўрсатиш ва уларни рўйхатга олиш тугалланди. Депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан учрашувлари бошланди. Бу учрашувлар партия ва халқнинг чамбарчас бирлиги руҳида, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширамиз, беш йиллик топшириқлари ва бу йилги ишлаб чиқариш мажбуриятларини муддатидан илгари бажарамиз, деган шиор остида ўтмоқда. Ҳамма сайлов участкаларида сайловчилар рўйхати тахт қилиб қўйилган.

Шу билан бир қаторда шаҳар партия комитетининг бюроси Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловларга тайёргарлик борасида жиддий нуқсонларга йўл қўйилаётганлигини ҳам қайд қилиб ўтди.

Шаҳар партия комитети аъзолари томонидан ўтказилган текширишда шу нарса маълум бўлдики, кўпчилик сайлов участкалари ва пунктларида сайловга тайёргарлик ишлари жуда суст олиб борилаётир. Масалан, текширишда Фрунзе районидаги 4- (100-мактаб), 6-(144-мактаб) сайлов участкалари ва агитпунктлар ҳанузгача жиҳозланмаганлиги аниқланди. Уларда кўргазмали агитация, плакат, сайлов участкаларининг номери кўрсатилган вивескалар йўқ, сайлов комиссиялари аъзоларининг навбатчилиги йўлга қўйилмаган. 6-сайлов участкаси ободонлаштирилмаган. Бинога газ қувури ўтказилгач ва бошқа инженерлик жиҳозлари амалга оширилгандан сўнг бу ердаги қурилиш чиқиндилари олинмаган.

4-сайлов участкаси жойлашган бинонинг олд томони ремонтга муҳтож. Бу сайлов участкасини оталиққа олган тайёрлов министрлигининг ёғоч савдоси базаси сайлов участкасига ҳеч қандай амалий ёрдам кўрсатмаётир.

Киров районидаги 27-сайлов участкаси ва ундаги агитпункт «Юлдуз» фирмаси территориясига жойлаштирилган, бу ерга эса сайловчиларнинг келиши қийин.

Район Советлари ижроия комитетлари, участка сайлов комиссиялари қатор сайлов участкаларида сайловчилар рўйхати билан ишлашни ҳақиқий йўлга қўймаганлар. Октябрь районидаги кўнгалантерия фабрикаси қошидаги 45, 194-мактаб қошидаги 24, 25-(маданият уйи), 26,-(123-мактаб) сайлов участкаларида сайловчилар рўйхати пала партишлик билан тузилган.

Шаҳар партия комитетининг бюроси Киров, Куйбишев, Фрунзе ва Октябрь районларидаги айрим сайлов участкаларида сайловчиларни рўйхатдан тушириб қолдириш фактларига жиддий эътиборни қаратди.

Баъзи сайлов участкалари телефон алоқаси билан таъмин қилинмаган. Қатор округ сайлов комиссиялари сусткашлик билан ишламоқда, сайловлар тўғрисидаги Низомга риоя қилиш устидан қониқарсиз назорат қилинмоқда. Агитпунктлар, участка комиссиялари ва сайловчилар билан алоқа ёмон ўрнатилган.

Шаҳар партия комитетининг бюроси бу аҳволни тезда бартараф этиш юзасидан тадбирлар белгилаб, тегишли қарор қабул қилди.

Шаҳар ва район партия комитетларининг аъзолари Ўзбекистон ССР Олий Совети ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайловларга тайёргарлик ва уни ўтказишда яқиндан ёрдам кўрсатиш учун сайлов участкаларига бириктириб қўйилди.

Ўлкамиз бойликлари

«Тошкентгеология» тресги хазинатопар-геологлари кейинги йилларда Тошкент атрофи районларида кўпгина олтин конларини қидириб топмоқдалар.

Ўтган беш-ўн йил давомида Чодак ва Кўчбулоқ олтин кони топилган бўлса, кейинги йилларда Тошкент атрофи районидаги олтин конларининг сони кўпайиб қолди.

Шарқий Қурама геология разведкаси экспедицияси хазинатопарлари топган кенжатой олтин кони Чирмавуқдир.

ЧИРМАВУҚ ОЛТИНИ

Қурама тоғларидан топилган Чирмавуқ олтини ҳам шу беш йилликда Ангрен шаҳри атрофида қад кўтараётган олтин саралаш фабрикасида қайта ишланиб, давлат хазинасига туша бошлайди.

Чирмавуқ олтин рудасининг химиявий ва физик хоссалари ҳам, Қизилолмасой, Кўчбулоқ олтин конлари каби юқори категорияли, қаттиқ кулранг гранитлар ўзанида учрайди.

Ҳозир олтин конида геология-разведка ишлари, чуқур қудуқлар қазиш қизғин давом этмоқда.

Олтин конини аниқлашда Ўзбекистонда хизмат кўрсатган геолог Константин Архипович Брагин, геологлардан Э. Ҳабибов, Т. Шоёқубов ва бошқа хазинатопарларнинг хизматлари катта бўлди.

К. МУСАМУРОДОВ.

✱ ЭРТАГА—ХИМИКЛАР КУНИ

КАТТА ЗАФАРЛАР БИЛАН

Халқ хўжалигимизнинг қайси бир тармоғини олманг уни химиясиз тасаввур қилиб бўлмайди. Химиявий моддалардан тайёрланган турли-туман буюмлар хонадонларимиз кўркига кўрк қўшяпти. Химия мўъжизалари асосида турли-туман маҳсулотлар, халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқараётган саноат корхоналари анчагина. Бу корхоналарнинг ишчи коллективлари ўзларининг анъанавий байрамлари — Химиклар кунини катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Шулардан бири пойтахтдаги лак-бўёқ заводидир.

Корхона ишчи-хизматчилари, инженер-техник ходимлари КПСС XXIV съезди қарорлари ва Директиваларидан руҳланиб, партия берган программани ҳаётга тадбиқ этиш йўлида ғайрат кўрсатишяпти. Бу — тушунарли, албатта Чунки, съезд Директиваларида **«...химия маҳсулоти ишлаб чиқариш жадал ривожлантирилсин, унинг турлари кўпайтирилсин. Синтетик бўёқлар, лаклар ишлаб чиқариш анча кўпайтирилсин»** деган сўзлар битилган. Завод ишчилари Директиванинг ана шу бандида келтирилган вазифаларни бажариш учун курашиб, социалистик мусобақани кун сайин қизитмоқдалар.

Коллективнинг 1971 йилги режалари улкан. Завод ишчилари ютуқларни мустаҳкамлаб, тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида 36 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олган эдилар. Москваликларнинг 1971 йил топшириғини муддатидан илгари адо этиш юзасидан бошлаган ташаббуси уларни янада руҳлантириб юборди. Коллектив аъзолари планга қўшимча яна 500 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олишди.

Корхона цехларида бўлсангиз, қизғин меҳнатнинг гувоҳи бўласиз. Ишчилар қўлни қўлга бериб ғайрат кўрсатиб ишлаб, смена топшириқларини ортиғи билан адо этишяпти. Эмаль ва бўёқ цехи азаматлари эса халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш мақсадида фидокорона меҳнат қилишяпти.

Завод аҳли республикадаги бир қатор илғор коллективлар билан биргаликда ватанпарварлик ташаббусини бошлади. Корхона коллективи беш йиллик топшириқни 4 йилу 10 ойда бажариш юзасидан зиммасига юксак мажбурият олди. Уларнинг бу қимматли ташаббуси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди.

Хўш, бу ташаббус замирида нималар ётибди? Завод коллективи, аввало, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига беш йиллик ичида саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 1,8 бараварга, халқ истеъмоли буюмлари тайёрлашни 2,5 бараварга кўпайтирмоқчи. Шунингдек, янги техника ва илғор технологияни кенг қўллашга ҳам асосий эътибор беriляпти.

Тўққизинчи беш йилликнинг охирги йили — 1975 йилда корхона қуввати икки бараварга ошади. Бунга аввало янги техника туфайли эришилади. Янги техника тадбирларини, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планларини жорий этиш туфайли меҳнат унумдорлиги планда белгиланганидан 10 процент ошириладн.

Ҳозирги кунда корхонада бир қанча ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширияпти. Бу тадбирлар маҳсулот ишлаб чиқаришни оширишга қаратилгандир. Тўққизинчи беш йилликда янги тўрт қаватли корпус қурилиши тугалланади. Бу корпусда маиший химия цехи жойлашади. Янги цех фойдаланишга топширилгач, унинг ўзи 15 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради.

Заводда технология жараёнларини такомиллаштириш, тежамкорлик режимига қатъий риоя қилишга ҳам катта аҳамият беriляпти. Шу йўл билан бу ерда пландан ташқари 500 минг сўм фойда олинади.

Корхона маҳсулотларига талаб тобора ошиб боряпти. Чунки у граждан, саноат аҳамиятидаги, асбобсозлик ва машинсозлик корхоналарини турли-туман бўёқлар билан таъминлайдиган яккаю-ягона корхонадир. Буни чуқур англаган коллектив аъзолари бугун кечагидан, эртага бугунгидан самарали ишлаш, халқ эҳтиёжларини тўла қондириш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Улар ўзларининг анъанавий байрамлари — Химиклар кунини ишлаб чиқаришда катта зафарлар билан кутиб олишяпти. Корхонада коллектив аъзоларининг ўтган беш ойлик меҳнат якунлари сарҳисоб қилиняпти. Дастлабки якунлар қувонарлидир.

С. БОҚИЕВ.

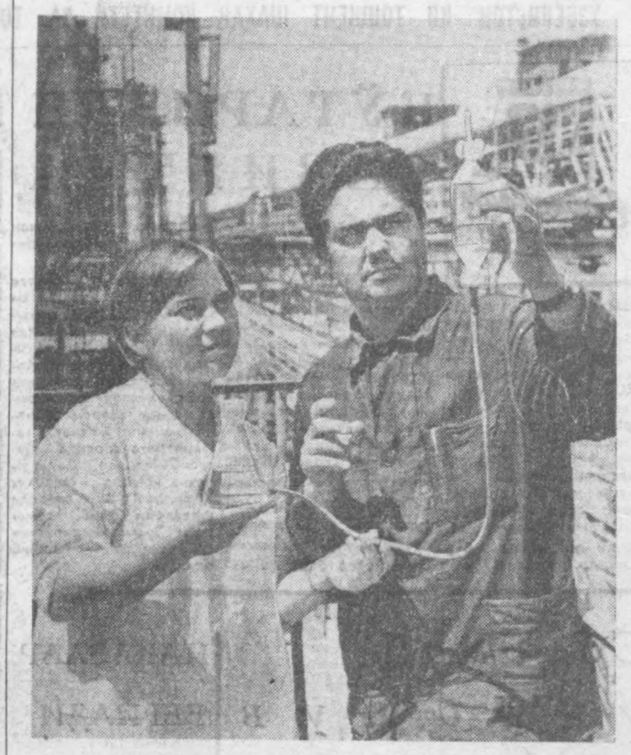

Москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган Чирчиқ электрохимия комбинатининг коллективи тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириғини муддатидан илгари адо этиш учун курашиб, социалистик мусобақани кун сайин қизитмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг ишлаб чиқариш илғорлари — лаборант Т. Коржова ва смена бошлиғи М. Усмоновларни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

Планетамиз янгиликлари

УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИГА ЭЪТИБОР

БУДАПЕШТ. Венгриядаги барча оилаларнинг учдан бир қисми кейинги ўн йил ичида қурилган янги квартираларда яшамоқда.

Меҳнаткашларнинг уй-жой шароитини яхшилаш Венгрия Социалистик ишчи партияси ва Венгрия Халқ Республикаси ҳукумати томонидан яқин йиллар ичида бажарилиши лозим деб қўйилган энг муҳим вазифаларнинг биридир. Ушбу беш йилликда [1971—1975] йилларда Венгрияда 400 мингта янги квартира қурилиши лозим.

Замонавий индустриал методларни қурилишда тағин ҳам кенгроқ жорий қилиш, уйсозлик комбинатларини кўпайтириш йўли билан уй-жой қурилиши суръатларини тезлаштириш мўлжаллаб қўйилди. Бу вазифани ҳал этишда Совет Иттифоқи катта ёрдам бермоқда. Яқинда бу ерда имзоланган Совет — Венгрия битимига мувофиқ яқин йиллар ичида мамлакатда Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан учта янги йирик панелли уйсозлик комбинати қурилади.

[ТАСС].

Камситишларга қарши

РИМ. Исроилдан олинган хабарларга қараганда Шимолий Африка ва Яқин Шарқ мамлакатларидан кўчиб келган ва сефардалар деб аталган яҳудийларнинг бир группаси Қуддусда очлик эълон қилган эди. Бу очликни ўн кундан бери давом эттираётган мазкур яҳудийлар Исроилдаги ирқий камситишга қарши 18 майда ўтказилган оммавий норозилик намойишида қамоққа олинганларни бўшатиб юборишни талаб қилмоқдалар. Улар, намойишчилар билан шафқатсиз муомала қилган полициячилар жазолансин, демоқдалар.

Исроил Коммунистик партиясининг Кенссетдаги (парламентдаги) фракцияси полициячилар намойишчилардан ўч олганлиги сабабли Меир ҳукуматига норозилик билдирилсин, деган таклиф киритди.

Бироқ Исроил Кенссети коммунистларнинг ҳукуматга ишончсизлик билдирилсин, деган таклифини рад этди. Чунки парламент депутатларининг кўпчилиги сионист партияларнинг вакилларидан иборат.

(ТАСС).

ГВИНЕЯ. Ёшлар ансамбли миллий рақс ижро этяпти.

П. Борисов фотоси.

Аэропортдаги жосуслик

УРУГВАЙ ГАЗЕТАСИНИНГ ФОШ ЭТИШИ

Жаҳондаги ҳар бир аэропортдагидек назоратчи ўтирадиган жой. Келган йўловчи ўз паспортини назоратчига узатади. Назоратчи ҳужжатни кўздан кечираётганда унинг боши кўринади, холос. Бир неча дақиқадан кейин амалдор ҳужжатни йўловчига қайтариб беради ва ҳамма иш одатдагидай бораётгандек кўринади. Бироқ...

Уругвайда чиқаётган «Популар» газетасини яқинда берган хабарига қараганда Уругвайнинг «Карраско» деб аталган миллий аэропортидаги назоратчи ўтирадиган бу жой АҚШ Марказий разведка бошқармасининг жосуслик пункти бўлган.

Сўнгра газета бу мамлакатга келганлардан биронтаси паспорти бўйича қачон бўлса ҳам бирон социалистик мамлакатда бўлган ёки унинг орқали ўтганлиги маълум бўлса, бундай шахс автоматик равишда «ишончсиз» кишилар жумласига қўшилгани ва унинг паспорти синчковлик билан ишловдан ўтказилганини хабар қилади. Бу иш шундай амалга оширилган: назоратчи ўтирадиган жойнинг йўловчи кўрмайдиган ерига Америкада ишлаб чиқарилган замонавий фотоаппарат ўрнатилган. Ташқаридан қараганда хизматчи паспортни фақат кўздан кечираётгандек кўринган. Бироқ у паспортнинг навбатдаги бетини очганда оёғи билан махсус тугмачани босган ва бу бет фото кадрга тушилган. Пленкада бундай кадрлар 700 та бўлган. Бу пленка тўлиши билан дарҳол АҚШ элчихонасига жўнатилган. Элчихона ҳар бир плёнка учун доллар билан муайян пул тўлаган ва тоза плёнкаларни етказиб бериб турган.

«Назоратчи» паспортни пленкага тушириб бўлгач, йўловчига қайтариб берган ва йўловчи юкларни кўздан кечирадиган залга ўтган. Паспортчи унинг пайдо бўлишини деворга секингина тақиллатиб, иккинчи бир хизматчига бу йўловчига алоҳида эътибор бериш кераклигини билдириб огоҳлантириб қўйган.

Бундай операциялар, — деб қайд қилади «Популар» уругвайликларга нисбатангина эмас, балки барча йўловчиларга нисбатан қайси миллатга мансуб эканлигидан қатъий назар, ҳатто американликларга нисбатан беистисно амалга оширилган.

Шундан кейин «Популар» сўнгги вақтларда «Карраско» аэропортида паспортларни махфий равишда фотосуратга олиш замонавийлаштирилганини ёзади. «Бундан уч йилларча илгари деб кўрсатади газета, аэропортга американлик «эксперт»лар келган эди. Улар ҳеч қийинчиликсиз аэропортнинг учиш-қўниш майдончалари ва биносининг планларини олдилар, мумкин бўлган ҳамма нарсани кўздан кечирдилар. Орадан сал вақт ўтгач, аэропорт биноси, жумладан, ҳужжатлар текшириладиган жойлари қайтадан қурилди».

Маркос ГАБАЙ,
АПН мухбири.

«ТУ-144»—ҲАММАНИНГ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

НЬЮ-ЙОРК. Товушдан тез учар совет пассажир лайнери «ТУ-144» Парижга 29-халқаро аэронавтика ва космос салонида қатнашмоқ учун келтирилганлигини Америка матбуоти, информация агентликлари, радио ва телевидение кенг шарҳламоқда. Совет лайнери Парижнинг Ле Бурже аэропортига жуда чиройли қилиб қўндирилганлигини кўрган неча минг парижликлар «ТУ-144»нинг қўнаётганлигига жуда қойил қолишди, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси.

ЮПИ агентлиги муҳбирининг хабарида «товушдан тез учар совет лайнери «ТУ-144» бу ерда ҳамманинг диққат марказида турибди», дейилади. Кўпгина газеталар самолётнинг таъриф ва тафсифини қилиб, унинг фотосуратларини босиб чиқармоқдалар.

Англия - Франциянинг мана шу виставкада қатнашадиган товушдан тез учар «Конкорд» самолёти билан совет лайнери бир-бирига таққосланмоқда. «Бу мусобақада,— деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси,—Совет Иттифоқи анча олдинга ўтиб олди.

(ТАСС,

ПАРТИЯ АКТИВИ КЕНГАШЛАРИ

ВАРШАВА. Польша Бирлашган ишчи партияси активининг ҳозирги вақтда ўтказилаётган маҳаллий кенгашлари мамлакатнинг сиёсий ҳаётида муҳим роль ўйнайди. Бу кенгашларнинг ишида Польша Бирлашган ишчи партиясининг раҳбарлари қатнашмоқдалар. Кенгашларда мамлакатнинг ҳаётий муҳим проблемалари юзасидан кенг кўламда фикрлашиб олинмоқда, хўжалик планлари қандай бажарилаётганлиги, ишлаб чиқаришдаги интизом ва партия ички ҳаётига доир масалалар қараб чиқилмоқда. Кенгаш қатнашчилари Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг 7 ва 8-пленумлари белгилаган программа изчиллик билан амалга оширилаётганлигини таъкидламоқдалар. Бу эса меҳнат унумдорлигини оширишга, ишлаб чиқариш ва жамоат фаолиятида партия аъзоларининг активлигини кучайтиришга ёрдам беради.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси П. Ярошевич кеча Зелена-Гура шаҳрида ўтказилган кенгашда нутқ сўзлаб, қуйидагиларни айтди: ишлаб чиқилаётган планнинг энг муҳим вазифалари аҳолининг даромадларини янада кўпайтириш, уй-жой шароитини яхшилаш, маиший хизмат шохобчаларини кенгайтириш билан боғланган. Олдимизга қўйилган вазифаларни амалга ошириш, учун, деб таъкидлади у, бутун халқ хўжалиги тараққиётини жадаллаштириш, резервлардан яхши фойдаланиш зарур. П. Ярошевич партия ишларини такомиллаштириш, партия органлари ва ташкилотларининг ижтимоий ҳаётдаги барча соҳаларга самаралироқ сиёсий ва ғоявий таъсир ўтказишлари муҳим эканлигини айтиб, шунга эътиборни жалб этди.

[ТАСС].

ТИНЧЛИК СИЁСАТИГА САДОҚАТ

БОГОТА. Колумбия Компартияси Марказий Комитетининг КПСС XXIV съездида қатнашган Бош секретари Хильберто Виейра ватанига қайтиб келганидан сўнг ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: КПСС XXIV съездининг қарорлари Ленин партиясининг тинчлик сиёсатига содиқ эканлигини яна бир марта тасдиқлайди ва бу қарорларда Шарқи-Жанубий Осиё ҳамда Яқин Шарқдаги уруш ўчоқларини тугатиш, Европада коллектив хавфсизлик бўлишини таъминлаш ва қуролланиш пойгасини тўхтатиш юзасидан конкрет программа баён этилган.

Хильберто Виейра сўзини давом эттириб, бундай деди: КПСС XXIV съезди халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлашда олға қараб қўйилган янги қадам бўлди. Партияларнинг бу съездда ҳозир бўлган кўп вакиллари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан тамомила бирдам эканликларини изҳор қилдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг ҳисобот докладида асосий халқаро проблемаларга конструктив ёндошилди. СССРда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш соҳасидаги энг мураккаб вазифалар белгилаб берилди.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг янги беш йиллик плани, деб таъкидлайди Хильберто Виейра, совет халқининг турмуш даражасини анча юксалтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўяди. Совет халқи, деди у, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг раҳбарлигида съезд томонидан белгиланган вазифаларни муваффақиятли бажаришига аминман.

(ТАСС).

Қаллоблик авж олмоқда

Сайгон қўғирчоқлари ўз тақдирларини ўйлаганларида тез-тез дақшатга тушмоқдалар. Вице-президент Ки яқинда, «Оғир иқтисодий аҳвол ва чидаб бўлмас даражадаги социал адолатсизлик мамлакатда революцияни келтириб чиқариши ва Тхиуни ҳам шунингдек, мени ҳам ағдариб ташлаши мумкин» деб, тан олди. Нима ҳам дейиш мумкин, анча тўғри баҳо.

Қўғирчоқ режим сиёсати аслида мамлакатни ғоят оғир шароитга солиб қўйди.

Сайгон ҳукуматининг американикларнинг «ифлос уруши»да иштирок этиши катта маблағни кемиряпти. 1970 йилда Жанубий Вьетнамнинг ватанпарвар кучларига қарши курашга мамлакат бюджетининг 63 процента сарфланди.

Бу йўлнинг фалокатли оқибатлари биринчи навбатда меҳнаткаш аҳолининг аҳволида намоён бўляпти. Ишсизлар армияси кўпайиб боряпти, минглаб кишилар кулбаларда қашшоқ кун кечиришяпти.

Мана Жанубий Вьетнам экономикасини характерловчи бир неча рақамлар. 1963 йилда озиқ-овқат нархлари етти баравар қимматлашди. Ҳар ойда бу нархлар 10 процентга ошаяпти. Ҳаёт таннархи фақат кейинги икки йилнинг ўзида икки баравар ошиб кетди. Инфляциянинг бутун оғирликлари меҳнаткаш халқнинг бўйнига тушяпти. Бундан биринчи навбатда юз минглаб ишсизлар., инвалидлар, бева ва етимлар бўлган шаҳарларнинг аҳолиси жафо чекяпти. Бу ерда даҳшатли қашшоқлик ҳукмрон. Маош жуда пастлигича қоляпти. Оқибатда ишчилар ва майда хизматчилар қўшимча иш қидиришга, уларнинг аёллари эса барларда, ресторан ва тунги клубларда хизматкорлик қилишга мажбур бўляптилар.

Қўғирчоқ армия мансабдорлари юлғичлик қилмоқда. Юқори офицерлар армиядаги ва бошқа хизматлардаги энг яхши лавозимларни катта пулга сотадилао. Валюта билан чайқовчилик қилиш авжига миняпти. Ғарбий Германияда чиқадиган «Франкфуртер рунтшау» яқинда ажойиб фактни маълум қилди. «Сайгон аэропортида, деб ёзди газета, тўртта чемоданда ярим миллиондан долларни олиб кетмоқчи бўлган кишини ушладилар. Маълум бўлишича, бу киши майор, Жанубий Вьетнамнинг тўртта армия корпусларидан бирининг қўмондонининг жияни экан».

Турли шакллардаги қаллоблик чириб бораётган Сайгон режимининг характерли томонларидан бўлиб қолди. «Вашингтон пост»нинг гувоҳлик беришича, Жанубий Вьетнамда порахўрлик, сотқин амалдорларнинг даромад даражасини, шунингдек, маҳаллий аҳоли ҳаёт шароитини белгиловчи системага айланиб қолди. Гувоҳнома олиш учун,— деб хабар қилади газета,— Жанубий Вьетнамнинг ҳукумат вакилига, бир неча юз пиастр миқдорида пора бериш керак. Электр ва сув таъминотига эга бўлиш учун—юз минг, пиастргача пул берилади. Агар армия ёшида бўлган жанубий вьетнамликнинг миллион пиастр пули бўлса, у ҳарбий хизматга бормаслиги мумкин.

Сайгон докларига туширилган автомашиналар, телевизорлар, холодильниклар ва бошқа буюмлар «шарпа-товарлар» қаторига киради. Улар сотилган амалдорларнинг худди тумшуғининг тагида «юлдуз кўрмай жон беради» ва кейин қора бозорда юқори баҳода қайта сотилади. Денгиз ортидан келтириладиган сигаретларни яширин ҳолда сотиб олиш учун фақат Сайгоннинг ўзида Жанубий Вьетнам ҳар ойда олти миллион доллар сарфлайди. Бундан қора бозорнинг «эгалари» фойда қилишади. Қўғирчоқ армиянинг ўз «шарпалари» — мавжуд бўлмаган бўлинмалари борки, булар учун мунтазам маош тўланади. Бу маошлар қаллобларнинг чўнтагига тушади.

Жанубий Вьетнамда американлик пудратчи ва ҳарбий хизматчилар, сайгонлик корхона эгалари ва генераллар, министр ва уларнинг шаддот хотинлари турли-туман қонунга хилоф операцияларни амалга оширадилар. Бу шахсларнинг Гонгонг, Швейцария, Багам оролларидаги банкларда доллар ва олтинлари тахланиб кетган.

«Вашингтон пост»нинг ёзишича, ўтган ёзда маҳаллий инспекция хизмати вакилларидан бири, ўз маҳкамаси қўғирчоқ режимнинг «юзлаб таниқли арбобларининг қаллобликларини» фош қилувчи докладни эълон қилишни мўлжаллаётганини айтган экан. Унинг айтишича, бу арбоблар қаторида «мэрлар, генераллар, вилоят губернаторлари ва уларнинг ўринбосарлари бор» экан. Бироқ бу доклад эълон қилинмади, — унинг авторлари «Сайгон дунёси зўравонларининг» ғазабини қўзғашдан қўрқдилар.

Яқинда Жанубий Вьетнамда Америка конгресменларининг махсус комиссияси бўлди. У экономиканинг аҳволи Тхиу режимининг мавжуд бўлиб туришини «яқин вақт ичида шубҳа остига қўяди» деган хулосага келди. Бу жиноятчи режим аллақачондан бери Жанубий Вьетнам халқининг «шубҳаси остида эканлигини» ҳисобга олмаганда, бу тамоман соғлом фикр.

В. АНДРИАНОВ,
АПН.

ЧИРОЙЛИ ВА БЕЖИРИМ

Ҳамма ҳам ўз уйининг кўркам, чиройли ва файзли бўлишини истайди. Шкаф, буфет ва столингиз устида бежирим буюмлар турса, жуда ҳам кўнгилли бўлади.

Шаҳримиздаги «Совғалар» фабрикаси ҳайвон шохи, суяк, ёғоч, пластмасса ва енгил металлардан ана шундай чиройли ва бежирим буюмлар ишлаб чиқармоқда. Булардан ёр-дўстларга совға қилиш ҳам мумкин.

Ўнгдаги суратда тарғил лола. У мол шохидан тайёрланган. Ёғочдан ва пластмассадан ишланган карнайчи, кўза ва пиёлалар жозибалилиги билан киши диққатини дарров ўзига тортади.

М. Нуриддинов фотолари.

● Бу — қизиқ

«КУЙЛОВЧИ» ТУЗЛАР

Каспий денгизининг шарқий қирғоғида, Уст-Юрт баландлиги тик қирғоқ бўлиб турган жойда Қора-бўғоз-гол кўрфази жойлашган. Шу ерга етиб келган йўловчи кўз ўнгида ажойиб манзара очилади. Кўрфазнинг мовий тўлқинлари шиддат билан келиб қордек туз қирғоқларга урилади, сўнг кучини йўқотиб, кўпик ҳолида орқага қайтади: шундай пайтларда қирғоқ атрофлари гўё кўпик билан кўмилиб кетгандек бўлади.

Қора-бўғоз-гол кўрфази туз запаси жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринда туради. Кўрфаз Каспий денгизига ингичка тор бўғоз орқали бирлашган бўлиб, у сув билан оқиб келаётган тузлар ҳисобига бойиб боради. Ҳаво ниҳоятда иссиқлиги сабабли кўрфаздаги сув тезда парланиб, учиб кетади. Натижада, денгиздан оқиб келаётган сув оқими 1,6 метр баландликдаги остонада дунёда ягона денгиз шаршарасини ҳосил қилади ва кўрфазга тушади.

Қора-бўғоз-гол кўрфази ўзининг туз запаслари, дунёда ягона денгиз шаршараси билангина эмас, «куйловчи» тузлари билан ҳам машҳур.

Агар сиз эрталаб соҳилга келгангиз, қулоғингизга тунука томга йирик ёмғир томчилари тушаётганида чиқадиган овозга ўхшаш товушни эшитасиз. Бу товушлар ҳамма тарафдан эшитилиб, гоҳ кучайиб, гоҳ пасайиб туради. Оқшом пайтига борганда бу товушлар тинади.

Бу ғалати ҳодисанинг сабаби нима? Химия фанлари доктори Г. С. Седельников буни шундай изоҳлайди: тузлар соҳилда қават-қават бўлиб жойлашган. Тузнинг юқори қатлами эрталаб қуёшда тез, лекин нотекис исийди, сўнг қуриб ёрила бошлайди. Бу товушлар акс садо натижасида кучаяди ва ўзига хос товушлар ҳосил қилади. Кечга томон бориб, тузнинг юқори қатлами исиб бўлади ва товуш тинади. Умуман, Қора-бўғоз-голдаги тузларнинг «куйлаш» ҳодисаси табиат мўъжизаларидан бири ҳисобланади.

М. ҲОШИМОВ,
гидрогеология ва инженерлик геологияси илмий-текшириш институтининг ходими.

Уй бекалари, сизлар учун

◆ Ошхона пичоқлари, вилка ва қошиқлар бирга сақланса, тез ўтмасланиб қолади.

◆ Янги сотиб олинган алюминий идишларни ёғ солиб қиздириб, туз билан ишқалаб артсангиз, таомларни қорайтирмайди.

◆ Алюминий идишга ёпишиб қолган қора доғларни сиркага ботирилган пахта билан артиб, кейин ювиб ташласангиз, топ-тоза бўлади.

◆ Қизиб турган сирли идишга сув ва ёғ қуйманг, сири кўчиб кетади.

РУБОБЧИ

Маҳаллада кекса-ёш,
Мақтар укам Туробни,
Ашулага жўр қилиб,
Сайратади рубобни.
Ҳали ёши ўн бирда,
Рубоб билан тенг бўйи.
Дилга ёқар қаймоқдай,
Ашуласи, шўх куйи.
Бўлмоқчи у бастакор,
Орзу ўйи яхшидир.
Ўқир, куйлар, изланар,
Бу — эртаси нақшидир...

●

ҚЎҒИРЧОҚ БОЛАСИ

Дилдор пластилиндан
Ясабди жажжи бола:
Сочи зар, юзи ширмон,
Қоши кўзи қоп-қора.
— Ойиси ким! десам, дер:
— Қўғирчоқнинг боласи,
Амакиси Алишер —
Мен бўламан холаси...

Қурбон УЗОҚОВ,
Фарғона.

● Нодир қўлёзмалар

БИРИНЧИ ПРОФЕССОР МЕРОСИ

Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг Ўзбек совет ёзувчилари архиви бўлимида профессор Абдураҳмон Саъдийнинг 50 папкадан ортиқроқ архиви сақланмоқда. Профессор Саъдий ўз ижодига оид барча материалларни мукаммал тўплаб борган. Вафотидан сўнг архив тўлалигича адабиёт музейига топширилган.

Саъдий биринчи навоийшунос профессор бўлиб, архивнинг қарийб ярмини Навоий ижоди ва даври ҳақидаги материаллар ташкил этади. «Навоий эстетикаси», «Навоий ижодида халқчиллик ва ватанпарварлик», «Навоий ва халқ оғзаки ижоди», шунингдек, Навоий ижодига оид турли доклад ҳамда конспектлар бор.

Навоий ижоди бўйича энг катта иш, албатта, Саъдийнинг «Алишер Навоий ижоди — ўзбек классик адабиётининг юқори босқичи» темасида ёқланган докторлик диссертацияси эди. Афсуски, ҳозирча номаълум сабабга кўра архивда диссертациянинг фақатгина биринчи қисми қолган, икки қисми архивга тушмаган.

Архивда, Навоий ижодининг Абай ижодига таъсири ҳақида, Ўрта Осиёнинг буюк мутафаккирлари: Замаҳшарий, Журжоний, Румий, араб тарихчиси ва мутафаккири Ибн Халдун ва Ўрта Осиёнинг бошқа буюк кишилари ҳақида конкрет фактик материалларга бой тадқиқотлар мавжуд. Уларнинг бир қисми эълон қилинган бўлса-да, кўпчилик материаллар ЎзДУ (ҳозирги СамГУ) талабалари учун лекция характерида тайёрланган бўлиб, ҳали кенг илм аҳлига маълум эмас.

Саъдий асосан классик адабиёт устида ишласа-да, 20-30- йиллар адабиётининг энг баҳсли муаммоларига аралашиб, ўзбек совет адабиёти ҳақида ҳам қатор мақолалар ёзган, булар ҳам архивда сақланмоқда.

Н. ХОЛЛИЕВ,
А. Навоий номли адабиёт музейининг илмий ходими.

ТАБИАТ АЖОЙИБОТЛАРИ

80 метрли ғор

Хумсон қишлоғидан ўн беш километр юрилса, кенг водийга чиқилади. Бу ерда Угом дарёси кенгайиб оқади. Ўнг томонда тик кўтарилган оҳактошли қирғоқ бор. Ана шу қирғоқда узунлиги саксон метр, бўйи беш метрча ғор кўринади. У худди катта залга ўхшайди. Ғорнинг ичи зах, тепасидан сув томчилаб туради. Бу ерда ҳар хил ўт-ўланлар ўсади, турли жониворлар яшайди.

Водий марказида, Угом дарёсининг шундай соҳилида Танаберди сой деган бир қишлоқ бор. Атрофдаги тик оҳактошли жарларда кам текширилган ғорлар мавжуд. Шулардан энг каттаси Қоржонтовнинг шарқий ён бағрида бўлиб, унинг узунлиги эллик метр, эни қирқ метр, гумбаз ичи ўрта қисмининг баландлиги йигирма метрча келади.

Угом водийсидаги ҳамма ғорларда кўршапалаклар ва кўк каптарлар жуда ҳам кўп.

«Қирқ қиз»

Угом дарёсининг чап соҳилида ажойиб-ғаройиботлар тамоман бошқача. Бу ерда Танабердисой суви икки томони тик дарадан оқади. Бу дара баъзи жойларда 8-10 метрга торайиб кетади. Танабердисой қишлоғидан бир мунча юқори томон юрилгач, чап соҳилда оҳактошлар ғалати бурмалар ҳосил қилганини кўриш мумкин.

Табиатнинг мўъжизакорлигига қойил қоласиз: шамол, ёмғир ва қуёш нури оҳактошларни ювиб-тарашлаб, ажойиб устунлар ва пирамидалар ҳосил қилган. Улар оқ, сарғиш, кулранг ва қорамтир тусларда товланиб кўринади. Тепадан қарасангиз, бир тўп қизлар дарёга тушиб боришаётганга ўхшаб кўринади. Шунинг учун бўлса керак, маҳаллий кишилар бу жойни «Қирқ қиз» деб аташади.

Водийни яёв кезсангиз, табиатнинг чеварлиги билан яратилган кўпдан-кўп мўъжизаларни кўрасиз.

Т. АШРАПОВ.

Қушлар қароргоҳи

Мўъжизаларга бой бу бўстон масканда турли ҳайвонлар бор. Қалин табиий ўрмонзорларида ёввойи чўчқалар учраб туради. Баланд тоғ чўққиларида, қояларда ва ўтиш қийин бўлган дараларда қоплон, айиқ, ва илвирслар изғиб юради. Бу минтақада, айниқса, бўри, тулки ва тоғ эчкилари кўп. Ёнғоқзорларида бўрсиқ ва олмахонга ўхшаш бароқ жонивор ялқов (уйқучи) ҳам бор.

Бўстонликни қушлар қароргоҳи деса бўлади. Бу ернинг ҳамма дарахтзорларида булбуллар хонишини эшитиш мумкин. Қушлардан деҳқончумчуқ, қораялоқ, зағизғон, чумчуқ кўп учрайди. Чуқур дара ва ғорларга ёввойи каптарлар ин қурган. Айниқса, каклик ва ўрдакларнинг гала-гала бўлиб учиб юрганини кўриш кишига завқ-шавқ бағишлайди.

Гўзал Бўстонлиқни кезар экансиз, ранг-баранг мўъжизалар билан бирга, ҳайвонот олами сизни ўзига маҳлиё этади.

ФАРДЛАР

Ким биров дардига бўлса эш, ҳамдам,
Ўзи дардига ҳам топғуси малҳам.

* * *

Мураккаб дил қулфин очмоқлик учун,
Наздимда етар бир саломнинг кучи.

* * *

Ишонган тоғингга суялсанг суял,
Ва лекин суялиб қолишдан уял.

* * *

Орамиздан ҳатто ўтмасди бир қил,
Лекин бир сўз ўтиб муз бўлди кўнгил.

Ғайрат МАҲМУДОВ.

Ҳамиша баҳор

Ёз келди. Ҳордиқ мавсуми бошланди. Ҳар ким ҳар ерда — биров денгиз соҳилларига, биров ўрмонзорларга ошиқади Қрим, Кавказ, Подмосковье ўрмонларининг гўзаллиги таърифга сиғмайди. Лекин ўз атрофимиздаги жаннатмакон жойларни кўпинча пайқамай қоламиз. Гоҳо Чотқол тоғ этакларигами, Фарғонанинг машҳур Қўли Қуббонигами, Арслонбобгами бориб қолсангиз «бу ерларнинг нимаси Кавказдан қолишади. отпускани шу ерда ўтказсак бўлмайдими», деган гапни кўп эшитасиз.

Бундай сўлим жойлар Тошкент атрофида ҳам оз эмас. Бу ерларда дам олиш учун отпускага чиқиб ўтиришнинг ҳам ҳожати йўқ. «Самарқанд» автостанциясига борсангиз, ҳар ярим соатда Паркентга автобус қатнаб туради. Бир соат юрар-юрмас, манзилга етасиз. Кейин ўнг томонга қараб бир неча чақирим йўл босиб ўтилса, шундоққина тоғ этагига жойлашган гўзал қишлоққа етасиз.

Қишлоқ ўртасидан шарқираб зилол сой оқади. Кунчиқар томонда эса залварли тоғлар қад кўтарган. Оқшом чоғлари қишлоқ қизғин нур оғушида қолади. Ботаётган қуёш нурлари тарғил тусли тоғ ёнбағирларида жилоланиб, унинг акси қишлоқни ёриштириб юборгандай туюлади. Тошлоқ кўчалар устида енгил тутун, пиёздоғ иси. Молини подадан қайираётган хотин-халаж, болаларнинг қий-чуви атрофни титратади. Сой бўйига жойлашган дам олиш уйида музика садолари янграйди.

Бу — Сўқоқ қишлоғи. Унинг номи ҳам исми-жисмига монанд. Суви кўк сой билан боғлиқ бўлса керак. Сой ёқалаб юқорига қараб юрсангиз, ажиб майсазорлар, дарахтзорлар бошланади. Қорли чўққилар томонидан муздай шабада эсиб, танангиз яйрайди. Яна бир мунча юргач, сой манбаига етасиз. Тоғ ёнбағридан отилиб чиқаётган Қайнарбулоқ ёзинқишин тинмайди. Шу булоқдан чиқаётган сув бутун қишлоқни, ён атрофни оби-ҳаёт билан таъминлайди. Мавжудотга жон ато қилади.

Агар Паркент гузаридан чап томонга юрсангиз, ўн икки чақирим ичкарида жойлашган «Кумушкон» дам олиш уйига етасиз. Бу ер ҳам ўзининг салобатли тоғлари, ям-яшил майсазорлари, шарқироқ сойи билан дилингизни яйратади. «Кумушкон» кейинги йилларда, айниқса кенгайиб кетган ором масканидир. Сўнгги икки йил ичида бу ерда янги корпуслар, коттеджлар қурилди.

Дам олиш уйидан ичкарилаб борсангиз, баланд қир устида мағрур қад кўтариб турган чинорга кўзингиз тушади. Чинор ҳам, унинг остидаги булоқ ҳам табаррук саналади. Унинг остида ўтириб ҳордиқ чиқарувчиларнинг қирқ йиллик дарди дарҳол енгиллашади. Шундай бўлиши бежиз эмас. Булоқнинг тиниқ суви, соф ҳаво дардингизга даво бўлиши аниқ. Бу ерлардан бир вақтлар маъдан қазиб олинган экан. Ҳозир Кумушконнинг номигина қолган бўлса да, гўзал манзараси олтиндан қиммат.

Хуллас, мириқиб ҳордиқ чиқаришни истаган киши шанба куни йўлга чиқиб, узоғи билан икки соатда ҳамиша баҳор манзилга етиб бориши мумкин. Кейин якшанба оқшомигача ихтиёр ўзингизда. Марҳамат, табиат инъомларидан фойдаланинг.

САЙЁҲ.

«Сув равон оқаяпти».   Ю. Бутусов фотоэтюди.

Келинг, бир кулишайлик

«ВОЛГА»СИ БОРМИШ

— Ҳай, қоқиндиқ, бизнинг бўлғуси куёвимиз Салимжоннинг тагида «Волга» машинаси бормиш!

— Бошида-чи, билими бор эканми?

— Бунисини суриштирмабман, а, айланай.

ПУЛИ ЙИРИК

Контролёр: Билет олдингизми?

Йўловчи: — Олганим йўқ, майдам қолмапти.

Котролёр: — Бўлмаса, йиргини ушатиб, штраф тўланг!

ҲА

Йигит: — Циркни яхши кўрасизми?

Қиз.: — Ҳа.

Йигит: — Кинони яхши кўрасизми?

Қиз: — Ҳа.

Йигит: — Театрни яхши кўрасизми?

Қиз: — Ҳа.

Йигит: — Мени яхши кўрасизми?

Қиз бу саволга ҳам «ҳа» деб юборганини сезмай қолди.

Қосим ОБИДОВ.

● Шунақаси ҳам бўлади

МОДА ҚУРБОНИ

Япониялик қиз Мичико Нацус қизиқ иш билан машғул. У янги юз ва бошқа бурун қидирмоқда. Гўзал Мичикога бунинг нима кераги бор дерсиз? Бахтсиз Мичико мода қурбони. Унинг юз тузилиши Европача эмас. Ҳозирги модага берилган япониялик аёллар эса европача юз «кийиш»ни афзал кўрадилар.

Мода жиннисн Мичикони «ўн минг бурун хонаси»га олиб келишди. У Токиодаги гўзаллик салонидан ўзига мос келадиган масканн танлаши керак.

Шундан кейин шўрлик Мичикони операция хонасида кўрасиз.

ФОЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

◆ Сир (пишлоқ) қуриб қолмаслиги учун, уни намланган газламага яхшилаб ўраб ёки полиэтилен пакетга солиб қўйилади. Қуриб қолган сирни юмшатиш учун янги сутга ёки қатиққа бир мунча вақт солиб қўйиш керак.

◆ Сутни чинни, сопол, шиша ёки эмал идишларда салқин ва қоронғу жойда сақлаш лозим. Ёруғликда у ўзининг витаминлари ва бошқа озуқа моддаларини йўқотади.

ОЛМОС ИП

Канадалик олимлар углероддан тола олишни ўзлаштирдилар .Тола арзон, эластик ва жуда чидамли. Бир квадрат миллиметр масофада энига томон тикилган тола уч юз килограммгача бўлган юкни кўтара олади. Нефть чиқиндилари углерод толаси олиш учун асосий хом ашё бўлиб хизмат қилади.

ЖИНОЯТЧИ ТЎТИҚУШ

Мадрид суди Фернандес Гарсиа деган шахсни ўн минг песет жарима тўлашга ҳукм этди. Сабаби, у ўз тўтиқушига қуракда турмайдиган сўзларни ўргатган экан. Бундан ташқари суд Гарсиани олти ой мобайнида тўтиқушини қайта тарбиялашга мажбур этувчи қарор ҳам чиқарди. Агар тўтиқуш ўша сўзларни унутишни хоҳламаса, у ҳолда қуш ўлдириладиган бўлди. Мадридда чиқадиган «АВС» газетаси «қуш билан суҳбатлашилганда у шундай қўпол сўзларни айтдики, биз уларни газетада эълон қилолмаймиз, акс ҳолда тўтиқушнинг бошига тушган кулфат бизни четлаб ўтмайди», деб ёзди.

ЭНГ ТЕЗ ЎҚИЙДИ

1946 йили ер куррасида шундан олдин ўтган 400 йил мобайнидагидан кўпроқ сўз матбуот ва китоблар орқали эълон қилинди. Шу қадар кўп нарсани ўқиб ўзлаштиришнинг ягона йўли — тез ўқишга ўрганишдир. Масалан филиппинлик 16 ёшли студент қиз Мария-Тереза Калдеронни олайлик. Агар «Эйша мэгэзин» журналининг ахборотига ишонадиган бўлсак, бу қиз тез ўқиш бўйича жаҳон рекордини қўйган. У минутига саксон минг сўз ўқийди. Қиз ўрта ҳажмдаги китобни 16 минут ичида ўқиб битиради. Қизиғи шундаки, ўртача студент тез ўқиганида ҳам Терезанинг секин ўқишидан кўра 20 марта камроқ сўзни кўздан кечиришга улгурган бўлар эди.

ЙЎЛБАРС ГЎШТИ ҚАНЧА ТУРАДИ?

Маълумки, бизнинг замонимизда йўлбарслар озайиб кетди. Шунинг учун бўлса керак, Бристоль ҳайвонот боғида йўлбарснинг тирик вазни қанча туришини ҳисобловчи намойиш ўтказилди. Ҳозирги пайтда йўлбарснинг бир килограмми 4 минг доллар туради. Бу эса бир килограмм олтиндан деярлик беш марта кўпдир.

ЧЕТ ЭЛ ЮМОРЛАРИ

— Мана сизга меню, — деди официант хўрандага.

— Менга унинг кераги йўқ, яхшиси вермишель шўрва билан жаркоб ва олхўри компотини олиб келинг, — деди хўранда.

— Қизиқ, бизда қандай таомлар борлигини қаердан билдингиз? — дея ажабланди официант.

— Дастурхондаги юқлардан, — деб жавоб қайтарди хўранда.

●

— Мен ўз ҳаётимни страхование қилдирмоқчи эдим.

— Жуда соз. Шахсий машинангиз борми?

— Йўқ.

— Мотоциклингизчи?

— Йўқ.

— Велосипедингизчи?

— У ҳам йўқ.

— Ундай бўлса, кечирасиз, биродар. Биз оддий йўловчиларни страхование қилмаймиз. Бу қатъиян ман этилган.

●

Тингловчи лектордан сўради:

— Ҳозиргина ўз лекциянгизда тамаки чекиш соғлиқ учун тамоман зарарли, у заҳар, дедингиз. Шунақа экан, нега энди ўзингиз тамакини худди гўлоҳлардек буруқситиб чекаяпсиз?

Шунда лектор тингловчига:

— Биласизми, биродар, мен тамаки чека бошлаганимда, лектор бўламан деб сира ўйламаган эдим,—деди.

Н. ИРИСОВ
таржимаси.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Иссиқ саксон даражага кўтарилди-я, буғланиб кетмай-да ишқилиб.

Отарчининг «авжи» ўзига ҳам ёқмайди.

Тажанг хўранда: — Қаранг, эллик хил овқат ёзишибди-ю, мен истаган калла шўрва йўқ.

— Бир дона гугурт, яримта ароқ беринг, қайтими керакмас. — Бизда «Московский» ароқ йўқ.

— Кўрсатгичлар бўйича бораверсақ, кўл бўйидан чиқамиз.

А. Ҳолиқов расмлари.

Игорь МОЖЕЙКО

Олтин излаб

ЮЗ ЙИЛЛАБ ОЛТИН ИЗЛАБ, БУНИНГ НИҲОЯСИГА ЕТОЛМАГАН АЛХИМИКЛАР ҲАҚИДА

Бошқа йирик алхимиклар сингари Жобир ҳам тиббиёт илмидан хабардор эди ва Бағдодда кўзга кўринган табиб ҳисобланар эди. Унинг илтимоси билан халифа ўз одамларини бошқа мамлакатларга юборган ва қадимий юнонларнинг китобларини топтириб келган. Жобир уларнинг таржимасини таҳрир этган. Жобир кўп қиррали мутафаккир бўлган. Унинг фаннинг турли соҳаларига доир китоблари бўлган. Ҳаётининг сўнгги йилларида Жобир жонажон Кўф шаҳридаги кулбасидан чиқмай ижод қилган ва янги китобларигина унинг ҳаётлигидан дарак берган.

Жобир алхимияда (шунингдек химияда ҳам) биринчи бўлиб фанга миқдор ва даража тушунчасини олиб кирди. Унинг фаразича (бу ихтироси юз йиллар давомида алхимиянинг тараққиётини белгилаб берган), барча металлар ерда олтингугурт билан симоб аралашмаси шаклида ҳосил бўлади. Бу жисмлар соф ҳолда учратилмагани учун улар гоҳ қалай, гоҳ қўрғошин, гоҳ олтин шаклини олишган. У ўзининг «Мутаносиблик китоби»да жисмларнинг оддий бирикмаси зарур натижалар бера олмаслигини исбот этади. Моддий дунёда қатъий қонун бор. Барча сифат ўзгаришлари сон ўзгаришларига боғлиқдир.

Жобирнинг ғояларини давом эттирувчилар ва шогирдлари жуда кўп бўлиб, улар фанда маълум из қолдирдилар.

Уларнинг ҳаммаси бир металлни бошқа металлга айлантириш мумкин, деган қатъий фикрда эдилар. Фақат улардан биргина, ўз замонасидан анча илгарилаган улуғ Абу Али ибн Синогина алхимияга ишончсизлик билан қараган. У ўз тадқиқотларидан бирида алхимия жараёнлари ҳақида ёзиб, ўз фикрини қуйидаги сўзлар билан хотималайди. Унда У бундан кейин алхимия билан шуғулланмаслигини, негаки бу вақтни бекорга сарфлашдан ортиқча нарса эмас деган хулосага келади. (Қизиғи шундаки Абу Али ибн Синонинг Европа тилларига таржима қилинган дастлабки тадқиқотларида бу сўзлар таржимон томонидан, афтидан у улуғ олимнинг адашувидан уялганидан бўлса керак, олиб ташланган).

Бу пайтда Ғарбий Европа алхимиядан хабарсиз эди. XII асргача араблар билан ахборот алмашувнинг бирдан-бир йўли салб юришлари бўлиб, унинг қатнашчилари алхимия билан қизиқмаганлар.

Салб юришининг қатнашчилари бир ерда қарор топиб, у ернинг аҳолиси ҳақида маълумотлар йиға бошлагач, араблар европаликлардан анча илгарилаб кетганликлари маълум бўлди. Мусулмон шарқининг фан соҳасидаги билимлари Европага араблар забт этган Испания орқали кириб келди. Шундай қилиб, европаликлар эртами-кечми барибир алхимия билан танишувлари керак эди.

Бу XII асрнинг ўрталарида содир бўлган деб фараз қилинади. Алхимияни дастлабки ўрганганлар икки ёш сайёҳ инглиз ва немис студентлари бўлиб, улар Испанияга бориб, таржималар воситасида кун кўришган. Чунки бу икки ёш араб тилини ўрганиб олишган эди. 1141 йилда улар бир епископнинг буюртмасига асосан «Қуръон»ни лотинчага таржима қилишган. 1144 йилда эса шу студентлардан бири, Роберт Честерский «Алхимия таълимоти ҳақида китоб»ни лотинчага таржима қилди. Таржиманинг сўнггида иш тугатилган кун ёзилган: 11 февраль. Бинобарин биз алхимиянинг Европага кириб келган ва унинг давлатлари бўйлаб тантанали юриши бошланган вақтни кунигача аниқ айта оламиз. Кейинги юз йиллик давомида арабларнинг барча асосий, илмий ва фалсафий китоблари таржима қилинган. XIII ва XIV асрлардагина Европанинг ўз алхимиклари пайдо бўладилар. Улар араблардан ўрганган билим асосида алхимияни тараққий эттиришга ҳаракат қиладилар. Европалик алхимиклар ҳатто терминологияни ҳам араб тилидагидай сақлайдилар. Улар ўз китобларини ёзганда яқин орада топилган араб қўлёзмалари деб ўтказишга ҳаракат қилар эдилар. Бугун биз араб алхимияси терминларини ишлатамиз-у, аммо унинг алхимияга қандай алоқаси борлигини билмаймиз ҳам. Чунончи алкоголь, азот, эликсир, нафталин сингари сўзлар шулар жумласидандир.

Рим папасининг асири

Христиан черкови таъсирида бўлган Ўрта аср Европасида алхимия фанда амалий мўъжизалар яратиш мумкинлигини кўрсатди.

Уйғониш даври гуллаб-яшнагунгача европалик таниқли ва энди иш бошлаган мутафаккирлар алхимиядан хабардор бўлганига ажабланмаса ҳам бўлади. Аммо алхимия уларнинг ҳаётларидаги бирдан-бир мақсадлари бўлган тақдирда кўпинча бу уларни шон-шуҳратга эмас, балки адашувга олиб келгани ҳам маълум.

Фикримизнинг исботи учун Ўрта аср Европасининг буюк мутафаккири Роджер Бекониннг ҳаёт йўлини эслатиб ўтиш кифоя.

Роджер Бекон Оксфордда таълим олиб, сўнг Парижга бориб магистр унвонини олади. 1250 йилда ватанига қайтади. Бошқа кўпгина олимлар сингари Бекон ҳам монахлар ҳимоясига ўтади.

Роджер Бекон ўз асридан анча илгарилаб кетди. Ҳанузгача унинг башорати, билими ва ақл-идроки одамларни ҳайратга солмоқда. Бекон, чунончи келажак ҳақида (бу сўзларни у XIII аср ўрталарида айтганини унутманг) бундай деб ёзган эди: «Кемалар эшкаксиз ҳаракат қиладиган бўлиб, энг каттасини ҳам бир киши бошқара олади ва у жуда кўп эшкакчилар эришолмаган катта тезликда юради. Ҳайвонлар тортмайдиган ва шунга қарамай жуда тез юра оладиган машиналар ҳам вужудга келади... Ўзи учар машиналар ҳам ихтиро қилинади, одам бу машинада ўтириб, механизмларни ишга солиб, сунъий қанотларни ҳаракатга келтиради. Унча катта бўлмаган, аммо қулоқ эшитмаган оғир юкларни кўтаришга қодир машиналар ҳам ихтиро этилади. Ҳатто дарёлар ва денгизлар тубига тушадиган ва бу инсон ҳаётига хавф солмайдиган машиналар ҳам бўлади... Хуллас бундай нарсалар жуда кўплаб яратилади. Ҳатто дарёларга таянчсиз ва ҳўкизларсиз кўприк солинади...»

Кўп вақтини сарф этган алхимия Бекон учун фожиа келтирди. Алхимия унга олим сифатида ҳам, инсон сифатида ҳам ҳалокат келтирди.

Беконни қизиқтирган масалалар ичида алхимия биринчи ўринда туради деган фикр эҳтимолдан анча узоқ. У сеҳр-жоду кўрсатиш тарафдори эмас эди ва Оксфордда профессор сифатида лекция ўқиб, фақат тажрибагина фаннинг меъёри бўла олади, деб таъкидларди... Аммо борган сари Роджер Бекон олтин ҳосил қила олади деган овоза кўпроқ тарқала бошлади. Папа Климент IV олимни ўз ҳимоясида сақлар эди ва у бу овозалар замирида албатта ҳақиқат бор деб ўйлади. Беконнинг атрофини жосуслар ўраб олишди. Улар папага унинг ҳар бир ихтиросини етказишга даъват этилган эдилар. Роджер Бекониннг камгаплиги ва ўзини мустақил ҳис этиши унинг душманларини кўпайтирди. Натижада у Оксфорддаги кафедрасидан кетишга мажбур бўлди. Папа унга Парижга борсанг ишлашинг учун барча имкониятларни яратиб бераман, деб ваъда берди. Бу орада черков ҳукмронлари Бекон ўз мақсадига эришди деган қарорга келиб, унинг сири ошкора бўлмаслиги учун қамаб қўйишди. Бекон сеҳр-жоду ва бидъатда айбланади деб расман эълон қилинди.

Бекон узоқ йиллар қамоқда ётди. У олимлар билан алоқа боғлаш, фикр алмашиш имкониятидан маҳрум бўлди. Унинг ҳар бир қадами монахлар томонидан таъқиқ этилди ва ҳар бир ёзган сўзи папага етказиб турилди. Монахлар унга итоатгўйлик билан китоблар келтирар эдилар. Аммо бу китоблар алхимия казо-казоларининг ижодлари эди.

Бекон фикрлар эди. Аммо бу фикрларнинг тўғри ёки нотўғрилигини текшира олмас эди. Баъзан у металлни олтинга айлантириш сирини билгандай бўларди. Аммо бу ҳақда очиқдан-очиқ айтишдан чўчир эди. Чунки у монахларга ўз сирини очишни истамас эди. Бекон ўз рецептларини шартли белгилар билан алмаштиради. Алхимиклар назариясини маълум системага солади... Ниҳоят боши берк кўчага кириб қолади.

Академик Морозов Бекон ҳақида бундай деб ёзади: «Бошқа шарт-шароитларда Бекондан ҳозирги замон химиясининг Ньютони чиқар эди, ҳозир эса унда биз Ўрта аср черков ҳукмронлари ногирон хаёлпарастга айлантирган Ньютонни кўрамиз...»

Бекон олтин ҳосил эта олмайди деган қатъий қарорга келишгач, монахлар уни қамоқдан озод қилиб, Англияга жўнатадилар. Олим 1294 йилда ўша ерда вафот этади. Алхимикларнинг кейинги авлоди ишларини буюк олимнинг тадқиқотлари анча оғирлаштириб қўйди. Чунки Бекон сўзларини мажозий маънода тушуниш лозим бўлган ўринларда ҳам алхимиклар унинг барча сўзларини ўзича талқин этдилар. У, олтин сингари симоб ва олтингугуртни ҳам истаган жойдан топиш мумкин деб ёзганда ҳар бир жисм бошқа жисм элементларига эга деган фикрни ифода этмоқчи бўлган. Алхимиклар эса буни тўғридан-тўғри қабул қилдилар. У образли қилиб, ҳатто лойқа ичида ҳам ҳикмат тоши бўлади деб айтган эди. Бунга чиндан ишонган кейинги алхимиклар лойқадан олтин қидира бошладилар. Чунки олимнинг обрўси шу қадар баланд эди.

[Давоми бор].

[ДАВОМИ. Боши газетанинг 123-сонида].

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Яхши фазилатли кишиларимиз

СИДҚИДИЛ ШИФОКОРЛАР

Хона жим-жит. Деразадан бир қатим ипакдек жилваланиб тушаётган қуёш нури ҳаммаёқни ёритиб юборган. Эрталабданоқ беморларнинг руҳлари тетиқ, ўзларини енгил ҳис қилаяптилар.

— Дўхтир, қизимизнинг қўли шифобахш экан, — дейди бемор Муаззам опа Содиқова, — кечаги дори-дармонидан кейин ўзимни жуда яхши ҳис қиляпман...

— Барака топсин,— деди унга қўшилиб иккинчи бир бемор Муборак Ғозиева, — Қаноатхоннинг дори-дармонидан ҳам сўзи ширин экан... Ширин сўз ҳамма дардга даво, дейишади-ку.

Шу пайт палата эшиги очилиб, оқ халатли ёш жувон кириб келди. Унинг чеҳраси, табассуми гулдек чиройли ва очиқ эди. Ҳамма беморлар унга меҳр билан боқиб, салом беришди. Қаноатхон ўз беморларининг соғлиғини, бардамликларини ва кечаси қандай ухлаганликларини сўради.

Хушмуомала, ширинсухан ва ўз касбини жондан севган шифокор Қаноатхон Муҳамедова беморларнинг ҳам, касалхона ходимларининг ҳам меҳрини қозонган. У ҳар бир беморнинг дардини аниқ ва пухта ўрганади, қандай дори-дармон қилишни жуда тўғри белгилайди.

Қаноатхон Муҳамедова Тошкент медицина институтини аъло тугатган. Сўнг Москвада махсус икки йиллик курсда ўқиб, ординатор-врач бўлиб қайтди. Энди у Ўзбекистон гематология ва қон қуйиш илмий-текшириш институтининг гематология клиникасида ишламоқда.

Клиниканинг бош врачи, республикада хизмат кўрсатган шифокор Содиқ Каримов шифокорлар олиб бораётган ишлар ҳақида гапирди:

— Клиникамиз врачлари беморларнинг тезда соғайиб кетишлари учун, ҳамма чора-тадбирларни кўришмоқда. Улар беморларни қон қуйиб даволаш билан бирга, қон ўрнини босувчи дори-дармонлардан ҳам фойдаланмоқдалар. Бу соҳада Санджалол Баҳромов ва ординатор-врач Қаноатхон Муҳамедова каби шифокорларимиз намунали иш олиб боряптилар.

Гематология клиникасининг раҳбари, медицина фанлари кандидати Санджалол Баҳромов беморларни даволашнинг янги-янги усуллари устида изланаётгани ҳақида сўзлаб берди.

— Ҳозир клиникамизда ҳаммаси бўлиб бир юз ўн саккиз киши шифо оляпти. Беморларни фақат, қон қуйиш билангина эмас, янги-янги усуллар билан даволаяпмиз. Қон қуйиш, қон ўрнини босувчи турли перепаратлардан ва жарроҳлик методларидан фойдаланиб даволаш жуда қўл келяпти. Бу ишда врачлардан Қ. Муҳамедова, М. Шокиров, Т. Нишонова, Л. Т. Матвеева, Х. Фармонқулов ва бошқа медик ходимларимиз тинимсиз меҳнат қилишяпти.

Ўзбекистон гематология ва қон қуйиш илмий-текшириш институтига республикада хизмат кўрсатган фан арбоби Хожи Акбарович Ҳакимов директорлик қилиб келмоқда. Бу шифобахш масканда кўплаб кишилар дардларига даво топиб, меҳнат қучоғига бардам қайтмоқдалар.

— Қўлингиз дард кўрмасин, азиз шифокорлар, — дейишмоқда улар.

Т. РАСУЛЕВ.

СУРАТЛАРДА: 1. ординатор-врач Қаноат Муҳамедова беморнинг қон босимини аниқламоқда. 2. клиника бош врачи Содиқ Афзалович Каримов (ўртада) шифокорлар билан навбатдаги тадбирлар ҳақида гаплашмоқда.

Ю. Бутусов фотолари.

• Футбол

ИККИ ОЧКО ОЛДИНДА

«А» класс биринчи группа командаларининг футбол бўйича СССР биринчилиги навбатдаги тур ўйинларидан сўнг Москванинг «Локомотив» футболчилари турнирнинг ягона пешқадамлари бўлиб қолдилар. Улар ҳозир 16 очкога эга. Сўнгги турда темирйўлчилар Куйбишев шаҳрида маҳаллий «Крылья Советов» командасини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Москва темирйўлчилари билан биргаликда пешқадамлик қилиб келган Душанбанинг «Помир» футболчилари қаторасига иккинчи мағлубиятга учрадилар. Бу сафар тожик футболчилари Фрунзе шаҳрида «Олға» командаси билан ўйнаб ўз дарвозаларидан жавобсиз 2 тўп ўтказиб юбордилар. Бу ўйиндан сўнг «Олға» футболчилари 13 очко билан пешқадамлар қаторидан ўрин олдилар.

Уч учрашув 0:0 ҳисоби билан тугади. «Металлист» (Харьков) — «Металлург» (Запорожье), «Даугава» (Рига) —«Волгарь» (Астрахань) ва «Уралмаш» (Свердловск) —«Текстильщик» (Иваново) учрашувлари ана шундай ҳисоб билан тугади.

Ленинград динамочилари ўз майдонларида Ашхободнинг «Строитель» командасини қабул қилиб 4:0 ҳисоби билан йирик ғалабага эришдилар. Бу турда Днепропетровскнинг «Днепр» командаси ҳам йирик ғалабани қўлга киритди. Улар «Молдово» (Кишинев) командасини қабул қилиб 3:0 ҳисобида ғалаба қозондилар.

Қарағанда кончилари сафарда муҳим 2 очкони қўлга киритдилар. «Шахтёр» Қозон шаҳрида маҳаллий «Рубин» командасини 0:2 ҳисоби билан мағлубиятга учратди.

Қолган учрашувлар қуйидаги натижалар билан тугади: «Торпедо» (Кутаиси) — «Черноморец» (Одесса)— 1:2, «Жальгирис» (Вильнюс) «Спартак» (Оржоникидзе)—1:0, «Кузбасс» (Кемерово) — «Шинник» (Ярославль)—1:0.

Реклама ва эълонлар

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
29, 30 МАЙ КЕЧ СОАТ 8 ДА
КАТТА КОНЦЕРТ
ҚАТНАШАДИЛАР:
М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССР халқ артисти ГАВҲАР РАҲИМОВА;
Ансамблнинг музика раҳбари — Қодир БОБОЖОНОВ.
Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Хожихон БОЛТАЕВ, Коммуна ИСМОИЛОВА;
Ўзбекистон ССР халқ достончиси Қурбонназир АБДУЛЛАЕВ (Бола — Бахши);
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Сорахон ОЛЛОБЕРГЕНОВА, Сора-Биби АХМЕДОВА, Улли-Биби БОЙЖОНОВА, Норбек АБДУЛЛАЕВ, Солай ОРТИҚОВ, Матниёз ОЛЛОБЕРГЕНОВ;
VI Жаҳон фестивалининг лауреатлари: Гулсара ЕҚУБОВА, Отамурод ҲОЖИЕВ, Отажон РАЖАБОВ;
Солистлар: Нурмуҳаммад БОЛТАЕВ, Шариф СУЛТОНОВ, Отахон МАТЕҚУБОВ, Мурод ЖУМАБОЕВ, Ражаб ИСМОИЛОВ;
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
Программачи — Назрулла ЕҚУБОВ олиб боради.
ПРОГРАММАДА: халқ ашула, куй рақслари, мақом ва достонлардан парчалар, Ўзбекистон композиторлари асарлари.
Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—29 V да **Дон Кихот**, 30 V да **Улик малика ва етти баҳодир ҳақида эртак** (кундузи), **Риголетто** (кечқурун).
ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—29 V да **Шоҳ Эдип**, 30 V да **Афсона яратган қиз** (кундузи), **Олтин девор** (кечқурун).
МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА—29 V да **Паранжи сирлари**, 30 V да **Ажаб савдолар**.

КИНО

29 МАЙДА
ҚИШКИ БИНОДА
Кунгабоқар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).
Сен менинг ҳаётимсан (2 серия)—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (кечқурун).
Яхши жойлашибсан — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 6, 8, 10 да).
Спорт, спорт, спорт (кеч соат 6, 8 да), **Севги мавсуми** (тоқ соатларда):—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».
Катта сайр—САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кечқурун).
Том Жонс—«ЧАЙКА» (кечқурун)
ЁЗГИ БИНОДА
Самурайлар байроғи—ТЕЛЬМАН номли.
Катта сайр—«ФЕСТИВАЛЬ».
Белоруссия вокзали—«ХИВА».
30 МАЙДА
ҚИШКИ БИНОДА
Кунгабоқар — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).
Сен менинг ҳаётимсан (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).
Самурайлар байроғи (кундуз соат 12, 3 да), **Яхши жойлашибсан** (кеч соат 6, 8, 10 да): — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».
Спорт, спорт, спорт (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6, 8 да), **Севги мавсуми** (тоқ соатларда): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».
Катта сайр — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ НОМЛИ, «ВОСТОК», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).
Том Жонс — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).
ЁЗГИ БИНОДА
Самурайлар байроғи — ТЕЛЬМАН НОМЛИ.
Катта сайр — «ФЕСТИВАЛЬ».
Белоруссия вокзали — «ХЕВА».

8 июнь кундуз соат 12 да Тошкент қишлоқ хўжалик институти агрономия факультетининг илмий совет кенгашида қишлоқ хўжалик фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун
И. Х. Қувватбеков: «Ўзбекистон сувли ерларида оқ жўхори ўсимлигининг ривожланиши ва ҳосилдор бўлиб етилишида биостимуляторнинг таъсири» деган темада;
Х. Матқурбонов: «Хоразм областининг ўтлоқ-тупроқли шароитида ғўза қатор ораларининг ҳар хил чуқурликда ишлаш усуллари ва унинг самарадорлиги» деган темада
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР
Диссертациялар билан институт кутубхонаси (Тошкент область, Оржоникидзе райони, 4-алоқа бўлими)да танишиш мумкин.

10 июнь кундуз соат 2 яримда В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети тарих факультетининг илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус, Г-304 аудитория)да тарих фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун
В. М. Епифанов: «1904-1907 йилларда Туркистонда революцион ҳаракатнинг тараққий этишида «Самарқанд» газетасининг роли» деган темада;
А. Каримов: «Ўзбекистонда телевидениенинг пайдо бўлиши ва тараққий этиши (1957-1967 йиллар)» деган темада
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР
Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси 4-уй)да танишиш мумкин.

ТЕЛЕВИЗОР

29 МАЙ
ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 Кичкинтойлар учун. «Қувноқ давра» (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 17.30 «Ахборот» информацион программаси. 17.45 Болалар учун мультфильм. **Ўзбек тилида:** 18.05 Халқ талантлари. Адолат ВАҲОБОВА. 18.35 «Ахборот» информацион программаси. 18.50 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 20.00 Рангли телевидение. «Биринчилар ва сўнггилар». Фильм-спектакль. 21.00 Кинопанорамалар. 22.40 Халқаро программа. 23.05 «Берёзка» Давлат хореографик ансамбли концертининг иккинчи бўлими. 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 «Мўъжизалар маскани». Цирк программаси. 20.40 «Фан» программаси. 21.10 «Назм ва наво». 21.50 «Казаклар». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 18.25 Экран — болаларга. **Рус тилида:** 18.40 «Гулхан» тележурнали. 19.10 Янгиликлар. 19.20 Москва кўрсатади. 20.00 Хўжаликнинг асосий тармоғи. 20.20 Маданият телевизион университети (тожик тилида). 20.50 Оқшом эртаклари. 21.00 Москва кўрсатади. Кинопанорама. 22.30 Янгиликлар (тожик тилида). 22.45 Концерт (тожик тилида). 24.00 Москва кўрсатади.

30 МАЙ
ЯКШАНБА

Химиклар куни. Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 9.50 Кўрсатувлар программаси. 9.55 «Звездочка». Кинокўрсатув (рус тилида). 10.25 «Санъат ғунчалари» (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 11.25 Концерт-очерк. **Тошкент кўрсатади.** 12.00 Ўзбекистон пионер вожатийлари республика слёти кундалиги. 12.30 Болалар учун. «Будильник». Марказий телевидение учун тайёрланган махсус кўрсатув. **Москва кўрсатади.** 13.00 Музикали киоска. 13.30 Суҳбат. 13.45 Эфирда «Молодость». «Алло, талантларни қидирамиз». **Тошкент кўрсатади.** 16.50 Кўрсатувлар программаси. 16.55 Телевизион қўғирчоқ театри. 17.25 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 17.45 Бугун — кимёгарлар куни. 19.05 «Дилистоним сен менинг». Телевизион музикали драма премьераси. Танаффус вақтида «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 21.25 Рангли телевидение. Футбол бўйича Европа чемпионати. СССР—Испания терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 23.15 Цирк чироқлари. 00.15 «Вақт» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. Ўзбек тилида: 10.00 Абитуриентлар учун. Физика. 11.00 Абитуриентлар учун. Химия. 11.30 Абитуриентлар учун. Математика. 12.30 Адабиёт. 10-синф. «Имтиҳонларга қандай тайёрланиш керак». **Москва кўрсатади.** 15.10 «Қишлоқ меҳнаткашларига». Россиянинг асосий бойлиги. 15.40 Рангли телевидение. «Киносаёҳатчилар клуби». 17.00 «Интермаш-71». Репортаж. 17.30 Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун кўрсатув. 18.00 Эстрада программаси. 19.00 «Дўстлар меҳри». Ота-оналар учун кўрсатув. 20.00 Суҳбат. 20.15 Рангли телевидение. «Муслим Магомаев куйлайди». Телевизион музикали фильм. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 21.25 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 21.40 «Қотган чақмоқлар». Бадиий фильмнинг 1—2-сериялари.

Учинчи программа. Фрунзе кўрсатади. 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Қувноқ минутлар. 18.45 Шеърият мухлисларига. 19.10 Ўш кўрсатади. 19.35 Бугун—кимёгарлар куни. 19.50 Республика халқ ижоди телевизион фестивали. 21.25 Кўрсатувлар программаси. 21.30 Москва кўрсатади.

10 июнь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг геология-минералогия фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Б-224 аудитория)да геология-минералогия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун
Т. И. Хайруллина: «Туркистон тоғи ўрта кембрия даври май яруси биостраграфияси ва трилобитлари» деган темада;
Р. М. Миргабитов: «Окчашовас интрузиви петрографияси (Чотқол тоғи жануби-ғарб этаклари)» деган темада
ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР
Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4-уй)да танишиш мумкин.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!
30 май якшанба куни ҳамма саноат моллари магазинлари
ОДАТДАГИДЕК
ИШЛАЙДИ

КОНЬКИДА ФИГУРАЛИ УЧИШ МАКТАБ ДИРЕКЦИЯСИ
мактабга ёзилган болаларни Марказий «Юбилей» спорт залида ҳужжатларни расмийлаштириш учун 30 майгача эрталаб соат 11 дан кундуз 1 гача 1-хонага келишларини
СЎРАЙДИ

4 бет **Тошкент оқшоми** 29 МАЙ, 1971 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй, Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар —33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШРА—2564. Р—03992.